МОНГОЛ УЛСЫН ИХ СУРГУУЛЬ

ЭДИЙН ЗАСГИЙН СУРГУУЛЬ

ЭДИЙН ЗАСАГ: онол, практик

Мөнгөний бодлого ба эдийн засгийн мөчлөг

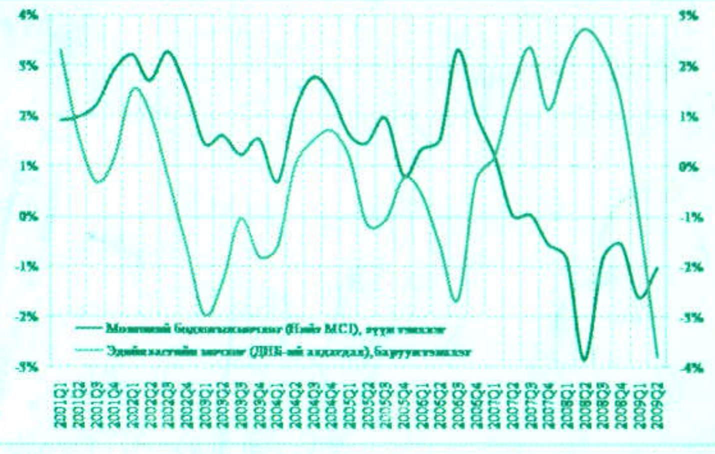

2010 № 329(24)

Сэтгүүлийн редакцийн зөвлөл

Дарга: **Б.Сувд**

Гишүүд:

Ц.Аюурзана

П.Лувсандорж

Б.Бат

Н.Батнасан

Д.Моломжамц

Н.Сонинтамир

Б.Даваасүрэн

Н/Б дарга **Н.Доосмаа**

ХАЯГ:

Улаанбаатар 46-А/121

Монгол Улсын Их Сургууль

Эдийн засгийн Сургууль

УТАС: 11- 353774

ФАКС: 976-11-350994

И-МЭЙЛ:
doosmaa@ses.edu.mn

© 2010. МУИС-ийн Эдийн засгийн сургууль

АГУУЛГА

Өмнөх үг. **3**

I. Макро эдийн засаг.

С.Баттулга."Хөгжиж буй орнуудын засгийн газрууд хэтэрхий жижиг байна уу?" **6**

2. **Д.Ган-Очир.** "Монголын эдийн засаг дахь мөнгөний бодлогын индекс (MCI)-ийн тооцоо: Мөнгөний бодлого / зөөлөрч ,чангарч /байна уу ? **17**

3. **Б.Галбадрах.** "Амьдралын чанарт нөлөөлөх хүчин зүйлсийн шинжилгээ, Монгол улсын амьдралын чанар".. **34**

4.**Т.Цэгмид.**"Үнийн онолд газар, газрын рентийг авч үзэх нь " **45**

5. **Б.Сувд.** "Дэлхийн санхүү эдийн засгийн хямрал ба Монголын эдийн засаг" **60**

6. **Д.Хишгээ, Р.Батжаргал** " Макро эдийн засагч бол эрдэмтэн хийгээд инженер мөн" (орчуулга) **69**

II Маркетинг

7. **Я.Отгонсүрэн.** "Борлуулалтын ажлын зохион байгуулалтын зарим асуудал"...................................... **85**

III.Бүртгэл,санхүү.

8. **Н.Тунгалаг, Д.Авирмэд.** "Улсын секторын удирдлагын хяналтын тогтолцоог боловсронгуй болгох зарим асуудал" **92**

9. **С.Алтанцэцэг.** " Сүүний үхрийн фермерийн аж ахуйд бүтээгдэхүүний өртөг тооцох арга зүйн асуудал"........ **103**

IV. Англи хэл

10.**Ц.Баярмаа.** "Орчуулгад хам сэдэв (context)- ийн гүйцэтгэх үүрэг" **120**

11.**Л.Энхмэнд.**"Англи хэлийг сурахад суралцагсдын нас нөлөөлсөн талаар судалсан судалгааны дүнгээс" **127**

12. **Ц.Алтанчимэг.**" Хүүхэд залуусын төлөвшлийн асуудал" **139**

Editorial Board

Editor in chief: **B.Suvd**

Board members:
Ts.Ayurzana
P. Luvsandorj
B.Bat
N. Batnasan
D.Molomjamts
N.Sonintamir
B.Davaasuren.
Secretary**N.Doosmaa**

ADDRESS:
Ulaanbaatar 46-A/121
National University of Mongolia
School of Economic Studies

TELEPHONE: 11353774

FAX: 976-11-11350994
E-MAIL:
doosmaa@ses.edu.mn

© 2010. School of Economic Studies,

CONTENTS

Preface 3

I.Macroeconomics

1. **S.Battulga.** "Are governments in developing countries 'too' small?" 6

2. **D. Gan-Ochir.** "Estimating Monetary Condition Index in Mongolia: Is Mongolian monetary poicy tightening or loosening?" 17

3. **B.Galbadrakh.** " Factoral analysis of life quaility" 34

4. **T.Tsegmid.** "Land and rent in the theory of price ". 45

5. **B.Suvd.**"World Economic and Financial Crises: Mongolian Economy " 60

6. **D.Khishgee, R.Batjargal** "Macroeconomist is a scientist as well as an engineer" 69

II. Marketing

7. **Ya.Otgonsuren.** "Some issues in Sales Organization" 85

III. Accounting and Finance

8.**N.Tungalag,D.Avirmed.**"Some issues to improve managerial controlling system of the public sector" 92

9. **S. Altantsetseg.** "Methodological issues of calculation unit cost products for dairy farms" 103

IV. English

10 **Ts.Bayarmaa.** "The role of context in translation". . . . 120

11..**L.Enkhmend.** "Some research outputs on the age factor of students in mastering English in formal education" 127

12. **Ts.Altanchimeg.** "The issue of young people's formation" 139

ӨМНӨХ ҮГ

МУИС-ийн Эдийн Засгийн Сургуулиас эрхлэн гаргадаг "ЭДИЙН ЗАСАГ: онол, практик" сэтгүүлийн 24 дахь дугаарыг Та бүхэндээ толилуулж байна.

Энэ дугаарт нийтлэгдэж байгаа өгүүллүүд нь макро, микро эдийн засаг, маркетинг, бүртгэл санхүү, англи хэлний салбар дахь сонирхолтой бөгөөд шийдвэр хүлээгдэж буй асуудлуудыг авч үзсэнээрээ онцлог юм.

Нийтлэгдэж байгаа өгүүлэл бүр Монголын эдийн засагт тулгамдаж байгаа олон асуудлуудаас тодорхой сэдвийг сонгон онолын үндэслэлийг гаргаж тавихын зэрэгцээ практик амьдралд үр ашигтай шийдвэрлэх арга замыг тодорхойлж байгаагаараа онол, практикийн ач холбогдолтой юм. Тухайлбал, макро түвшинд "Монголын эдийн засаг дахь мөнгөний бодлогын индексийн тооцоо: мөнгөний бодлого зөөлөрч/чангарч/ байна уу" гэсэн өгүүлэлд сүүлийн жилүүдэд мөнгөний бодлогын хэрэгжилт ямар шатандаа явж ирснийг мөнгөний бодлогын индексийг ашиглан судалсан судалгааны сонирхол татахуйц үр дүнг танилцуулсан бол, "Хөгжиж буй орнуудын засгийн газрууд хэтэрхий жижиг байна уу" өгүүлэлд хөгжиж байгаа орнуудын засгийн газар хэт жижиг байгаа эсэхийг шүүмжлэлтэйгээр авч үзээд хөгжиж буй орнуудын засгийн газрын сул тал болон муу хөгжсөн институцийн орчин тэдгээрийн хэт жижиг бөгөөд чадавхигүй байх жинхэнэ шалтгаан болж буйг, "Амьдралын чанарт нөлөөлөх хүчин зүйлсийн шинжилгээ, Монгол Улсын амьдралын чанар" өгүүлэлд амьдралын чанар хэмээх ойлголтыг судалж түүнд нөлөөлж буй хүчин зүйлсийн шинжилгээг хийж бусад улс орнуудын амьдралын чанартай харьцуулан харуулснаараа сонирхолтой бөгөөд практик ач холбогдолтой болжээ.

Цаашид уг сэтгүүлийг олон улсын түвшинд хүлээн зөвшөөрөгдсөн байх нөхцлийг хангах зорилгоор сэтгүүлийн чанар, стандартыг сайжруулах, нийтлэгдэж буй өгүүллүүдэд тавих шаардлагыг өндөржүүлэх талаар удирдлага, зохион байгуулалтын түвшний ажлыг эхлүүлээд байна. Иймд энэхүү санаачлагыг ажил хэрэг болгоход уншигч Та бүхнийг идэвхитэй оролцож, санал зөвлөгөөгөө ирүүлнэ гэдэгт итгэж байна.

Академич П.Лувсандорж
Профессор Б.Сувд

Зохиогчид

1. **С.Баттулга.** Магистр, МУИС-ЭЗС-ийн ЭЗО-ын тэнхимийн багш. Судалгааны чиглэл: Хөгжлийн эдийн засгийн асуудлууд "Шинэ институцийн эдийн засаг" 2009 он
2. **Б.Ган-Очир.** Докторант. Монгол банкны мөнгөний бодлого, судалгааны газрын эдийн засагч. Сүүлийн бүтээл "Таамаглалын тодорхой бус байдал: Инфляцийн таамаглалын нарийвчлалд үндэслэсэн шинжилгээ" ЭЗ-ийн онол,практик сэтгүүл. 2009 № 321(23).
3. **Б.Галбадрах.** МУИС-ийн ЭЗО-ын магистрант, Улаанбаатар-Эрдэм Оюу их сургуулийн Эдийн засгийн тэнхимийн багш.
4. **Т.Цэгмид.** МУИС-ЭЗС-ийн ЭЗО-ын тэнхимийн ахлах багш. Судалгааны чиглэл: Макроэдийн засаг.
5. **Б.Сувд.**Тэргүүлэх профессор,ЭЗО-ын тэнхимийн багш. Судалгааны чиглэл: "Хүний хөгжил ядуурлын асуудал",Сүүлийн бүтээл: Ядуу болон эмзэг бүлгийн өрхөд нийгмийн халамж, хөдөлмөр эрхлэлт, хөгжлийнгэлийн бусад дэмжлэг тусалцааг багцлан үзүүлэх боломж "2010 он"
6. **Д.Хишгээ.** Докторант МУИС-ийн ЭЗС-ийн ЭЗО-ын тэнхимийн багш судалгааны чиглэл . Сүүлийн бүтээл: "Хүмүүн капиталын хөрөнгө оруулалтын онолын асуудалд" ЭЗ-ийн онол, практик сэтгүүл 2009№316/22.

   Р.Батжаргал. "Сити ДС ийн" ЭЗБУ- гийн тэнхимийн багш.
7. **Я.Оттонсүрэн**. Доктор(PhD. МУИС-ийн ЭЗС-ийн Маркетинг, Олон улсын Худалдааны тэнхимийн эрхлэгч. Судалгааны чиглэл: Маркетингийн удирдлагын асуудлууд, Сүүлийн үсийн бүтээл: Маркетингийн удирдлага, 2010
8. **Н.Тунгалаг**.Профессор,(PhD),МУИС-ийн Нягтлан бодох бүртгэлийн тэнхимийн багш,Судалгааны чиглэл: Санхүүгийн хяналт.

   Д.Авирмэд. МУИС-ийн докторант, ХУДС-ийн Нягтлан бодох бүртгэлийн тэнхимийн багш. Судалгааны чиглэл. Удирдлагын бүртгэл. Бүтээл. "Дотоод аудитын онол, арга зүйн зарим асуудлууд" Монголын мэргэшсэн нягтлан бодогчдын институт. Улирал тутмын сэтгүүл. 2010 он. №1(3)
9. **С.Алтанцэцэг** Докторант, ХААИС ЭБСургууль бүртгэл санхүүгийн тэнхимийн багш. Судалгааны ажил. "Фермерийн аж ахуйн нягтлан бодох бүртгэлийн зохион байгуулалт, бүтээгдэхүүний зардал, өртгийн тооцооны арга зүй".Бүтээл "Сүүний үхрийн аж ахуйд бүтээгдэхүүний өртөг тооцох боломжит хувилбар" "Зах зээл" сэтгүүл 2010.
10. **Ц.Баярмаа**.Магистр. МУИС-ЭЗС-ийн Англи хэлний тэнхимийн багш. Судалгааны чиглэл: Харьцуулсан хэл шинжлэл. Сүүлийн бүтээл:"Орчуулгад хэл зүйн хувиргалын аргыг хэрэглэх тухайд"ЭЗ-ийн онол,практик сэтгүүл 2009№313/21
11. **Л.Энхмэнд.**Докторант,МУИС-ЭЗС-ийн Англи хэлний тэнхимийн багш, Сүүлийн бүтээл: "Мэргэжлийн /Нягтлан Бодох Бүртгэл/ Англи хэлний шинэчилсэн хөтөлбөрийг боловсруулж туршсан байдал" ЭЗ-ийн онол,практик сэтгүүл 2009№313/21.
12. **Ц.Алтанчимэг**. ХУИС-ийн докторант, "Хүний хөгжил, залуусын төловшил" -ийн чиглэлээр судалгаа хийж байна